

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 19.6.2012 г.
COM(2012) 286 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Стратегия на ЕС за премахване на трафика на хора за периода 2012—2016 г.

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Стратегия на ЕС за премахване на трафика на хора за периода 2012—2016 г.

1. ПРЕДСТАВЯНЕ НА КОНТЕКСТА

Трафикът на хора е еквивалент на робството в наши дни. Жертвите често са набирани, транспортирани или настанявани насила, чрез принуда или измама с цел експлоатация, включително сексуална експлоатация, принудителен труд или предоставяне на услуги, просяк, престъпни дейности или отстраняване на органи¹. Това е сериозно нарушение на личната свобода и достойнство и представлява тежко **престъпление**, което често има последици, с които отделните държави не могат да се справят ефективно сами.

Трафикът на хора може да приема много различни форми и еволюира с променящите се социално-икономически условия. Той засяга жени и мъже, момичета и момчета в уязвимо положение. Според последните оценки на Международната организация на труда от юни 2012 г., които се отнасят за периода 2002—2011 г., броят на жертвите на принудителен труд, включително принудителна сексуална експлоатация, възлиза на 20,9 млн. души на световно ниво², като се смята, че 5,5 млн. деца стават жертва на трафик. Тази оценка обаче се счита за консервативна.

Трафикът на хора е печеливша престъпна дейност, чиито извършители печелят десетки милиарди евро³ всяка година.

В доклад от 2010 г. на Службата на ООН по наркотиците и престъпността (СНПООН) се казва, че в световен мащаб 79 % от идентифицираните жертви на трафик на хора са обект на сексуална експлоатация, 18 % — на принудителен труд, а 3 % — на други форми на експлоатация. От тези жертви 66 % са жени, 13 % са момичета, 12 % — мъже и 9 % — момчета⁴.

Данните, събрани от Комисията през септември 2011 г. относно жертвите на трафик на хора, полицейските разследвания, съдебните процеси и осъдителните присъди, се

¹ Трафикът на хора се различава от незаконното превеждане през граница на хора (подпомогната миграция), тъй като включва използване на сила и експлоатация, както и защото не е нужно пресичане на граница или физическо транспортиране.

² Международна организация на труда, “ILO 2012 Global estimates of forced labour“ („Оценки за принудителния труд в глобален мащаб“), юни 2012 г. Според доклада трафикът на хора може да бъде считан за принудителен труд и по този начин оценката дава пълна картина на трафика на хора с цел трудова и сексуална експлоатация (стр. 13).

³ По оценки годишните печалби на световно ниво от експлоатация на всички жертви на трафик с цел принудителен труд възлизат на 31,6 млрд. USD. От тази сума 15,5 млрд. USD или 49 % се натрупват в индустриализираните икономики (Patrick Belser, “Forced Labor and Human Trafficking: Estimating the Profits“ — Патрик Белсър, „Принудителен труд и трафик на хора: оценка на печалбите“, работен документ, Женева, Международна организация на труда, 2005 г.).

⁴ The Globalization of Crime: A Transnational Organized Crime Threat Assessment, UNODC, 2010 (Глобализацията на престъпността : оценка на заплахата от транснационалната организирана престъпност, СНПООН, 2010 г.)

анализират в момента по отношение на пола, възрастта, вида експлоатация и гражданството⁵. Първоначалните резултати изглеждат в съответствие със статистическите данни от доклада на СНПООН. Три четвърти от регистрираните жертви са обект на трафик с цел сексуална експлоатация (което представлява увеличение от 70 % през 2008 г. на 76 % през 2010 г.), а останалите — с цел трудова експлоатация (спад от 24 % през 2008 г. на 14 % през 2010 г.), принудителна просия (3 %) и принудително подчинение в домашни условия (1 %). Двадесет и една държави — членки на ЕС, успяха да предоставят конкретна информация, отнасяща се до пола. Тя показва, че през тези три години жените и момичетата са били основните жертви на трафика на хора; жертвите от женски пол са 79 % (12 % от които са момичета), а жертвите от мъжки пол – 21 % (3 % от които са момчета). Повечето държави членки съобщиха, че мнозинството от жертвите са от страни от ЕС, главно от Румъния, България, Полша и Унгария. Жертвите от страни извън ЕС в по-голямата си част идват от Нигерия, Виетнам, Украйна, Русия и Китай.

Трафикът на хора е комплексен, транснационален феномен, който се корени в уязвимостта заради бедност, липсата на демократична култура, неравенството на половете и насилието над жените, ситуацията по време на и след конфликти, липсата на социална интеграция, на перспективи и заетост, липсата на достъп до образование, детския труд и дискриминацията.

Действия на ЕС срещу трафика на хора

Трафикът на хора е изрично забранен с член 5 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

Политическият ангажимент на равнище ЕС за справяне с проблема с трафика на хора е отразен в голям брой инициативи, мерки и програми за финансиране, установени в тази област през 90-те години както в рамките на ЕС, така и на трети страни⁶.

Голяма стъпка напред беше приемането на **Директива 2011/36/ЕС относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него**⁷. Директивата възприема всеобхватен и интегриран подход, който се съсредоточава върху правата на човека и на жертвите, както и върху спецификите на пола. Очаква се тя да има значително въздействие, щом бъде напълно транспонирана от държавите членки до 6 април 2013 г. Директивата се съсредоточава не само върху правоприлагането, но цели и да предотврати престъпленията и да направи така, че жертвите на трафик да имат възможност да се възстановят и да се интегрират повторно в обществото.

⁵ Статистическите данни, събрани чрез Евростат, представят общ преглед въз основа на отговорите, получени от 27-те държави членки от 2008 до 2010 г.

⁶ Съобщение относно *трафика на жени с цел сексуална експлоатация* (СОМ (96) 567 окончателен), Съобщение относно *борбата с трафика на хора: интегриран подход и предложения за план за действия* (СОМ (205) 514 окончателен), План на ЕС за най-добри практики, стандарти и процедури за борба и предотвратяване на трафика на хора (2005/С 311/01) и Работен документ на Комисията за *оценка и мониторинг на прилагането на Плана на ЕС* (СОМ (2008) 657 окончателен).

⁷ Директива 2011/36/ЕС относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него, ОВ L 101, 15.4.2011 г.

Междувременно редица инструменти на ЕС в различни области на политиките допринасят за борбата с трафика на хора⁸. Директивата относно трафика на хора се допълва от законодателството на ЕС относно правото на жертвите на трафик на хора да пребивават в ЕС, относно сексуалната експлоатация на деца и санкционирането на работодатели, които съзнателно наемат на работа незаконно пребиваващи граждани на трети държави. **Стратегията за вътрешна сигурност на ЕС в действие** също обръща внимание на трафика на хора⁹.

Общата рамка на външната политика на ЕС за миграцията — **Глобалният подход към миграцията и мобилността**¹⁰ — изтъква необходимостта от сътрудничество с трети държави на произход, държави на транзитно преминаване и държави на местоназначение и определя предотвратяването и намаляването на незаконната миграция и трафика на хора като един от четирите стълба. Тези насоки се следват и в **документа от 2009 г. за действие за укрепване на външното измерение на ЕС за борба с трафика на хора**¹¹.

Трафикът на хора е проблем, който е отразен в многобройни инструменти за външни отношения като годишните доклади за страните кандидатки и потенциални кандидатки, пътните карти и плановете за действие относно диалозите с трети страни за либерализиране на визовия режим, стратегическите документи за държавите и националните и регионалните индикативни програми и програмите в рамките на Европейската политика за съседство. На въпроса се обръща внимание и в двустранните плановете за действие и протичащите политически диалози с трети страни¹².

При наличието на толкова широк кръг от законодателни мерки и мерки на политиките има риск от препокриване и дублиране на инициативи. Целта на настоящата стратегия е да предостави съгласувана рамка за съществуващите и планираните инициативи, да определи приоритетите, да преодолее пропуските и да допълни наскоро приетата Директива. Комисията вече назначи Координатор на ЕС за борба с трафика на хора, който пое функциите си през март 2011 г.¹³ и който ще наблюдава прилагането на настоящата стратегия. Комисията разработи и уебсайт¹⁴, посветен на борбата с трафика

⁸ Предложение за Директива за правата на жертвите (COM (2011) 275 окончателен), действия срещу насилието над жените, чиито основни елементи са равенството между половете и антидискриминацията; Програма на ЕС за правата на детето (COM (2011) 0060 окончателен); План за действие относно непридружени непълнолетни лица (COM (2010) 213 окончателен); Директива 2009/52/ЕО за предвиждане на минимални стандарти за санкциите и мерките срещу работодатели на незаконно пребиваващи граждани на трета държава; и предложение за Директива относно условията за влизане и пребиваване на граждани на трети държави за целите на сезонната заетост (COM (2010) 379 окончателен).

⁹ Съобщение относно *Стратегията за вътрешна сигурност на ЕС в действие: пет стъпки към една по-сигурна Европа*, COM (2010) 673 окончателен.

¹⁰ Съобщение относно *глобалния подход към миграцията и мобилността*, (COM (2011) 743 окончателен).

¹¹ 11450/5/09 REV 5, 19 ноември 2009 г. и 9501/3/11 REV 3, 4 юли 2011 г.

¹² По-специално в рамките на диалозите за правата на човека, които се водят с 40 държави по света, диалозите за миграцията и мобилността, които наброяват седем регионални процеса, обхващащи повече от сто държави и над двадесет двустранни процеса.

¹³ Задачите му са да отговаря на най-спешните нужди да се гарантира последователно и координирано стратегическо планиране на равнище ЕС и с международните организации и третите страни, да търси решение на този въпрос по всеобхватен начин.

¹⁴ <http://ec.europa.eu/anti-trafficking/index>.

на хора, който се актуализира редовно. Уебсайтът има за цел да функционира като единично звено за контакт за специалистите и широката публика.

Международни действия

На международно равнище вече беше отдадено голямо внимание на трафика на хора. Най-известните инструменти са Протоколът на ООН от Палермо относно трафика на хора и Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора¹⁵. **Не всички държави членки са ратифицирали двата правни инструмента и следва да го направят.** Комисията призовава държавите членки да ратифицират всички съответни международни инструменти, споразумения и правни задължения в тази сфера, за да стане работата срещу трафика на хора по-ефективна, координирана и съгласувана¹⁶.

2. КЛЮЧОВИ ПРИОРИТЕТИ

С настоящата стратегия Европейската комисия се стреми да се **съсредоточи върху конкретни мерки, които ще помогнат за транспонирането и прилагането на Директива 2011/36/ЕС, ще имат добавена стойност и ще допълват работата на правителствата, международните организации и гражданското общество в ЕС и трети страни.**

Отговорността за справяне с трафика на хора е основно на държавите членки. Целта на настоящото съобщение е да покаже как Европейската комисия възнамерява да им помогне в тази насока. Решението по делото *Ранцев/Кипър и Русия*¹⁷ предоставя ключов правозащитен показател, тъй като посочва ясно задълженията на държавите членки да предприемат необходимите мерки, за да се справят с различните аспекти на трафика на хора. Тези мерки включват наемане на персонал, разследване, наказателно преследване, защита на правата на човека и предоставяне на помощ на жертвите. Ако органите имат информация за случай на трафик на хора или са получили сигнал, че за дадено лице има риск да стане жертва на трафик на хора, те са задължени да предприемат съответните мерки.

Мерките, включени в настоящата стратегия, са резултат от обстоен преглед на съществуващите мерки и политики, работата на експертната група¹⁸, широкомащабни консултации с правителствата, с организации на гражданското общество, социални

¹⁵ Протокол за предотвратяване, противодействие и наказване на трафика с хора, особено жени и деца, допълващ Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност, сборник с договори, том 2237, стр. 319; Конвенция за борба с трафика на хора (CETS № 197), Съвет на Европа, Варшава, 16 май 2005 г.

¹⁶ Конвенция на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, Ню Йорк, 18 декември 1979 г., сборник с договори, том 1249, стр. 13; Конвенция на ООН за правата на детето, 20 ноември 1989 г., ООН, сборник с договори, том 1577, стр. 3; Конвенция относно принудителния или задължителния труд на Международната организация на труда (МОТ), 1930 г. (№ 29); Конвенция относно премахването на принудителния труд на МОТ, 1957 г. (№ 105); Конвенция относно забраната и незабавни действия за ликвидирането на най-тежките форми на детския труд на МОТ, 1999 г. (№ 182) и Конвенция на МОТ относно домашните работници, 2011 г. (№ 189).

¹⁷ Европейски съд по правата на човека, *Ранцев/Кипър и Русия*, Дело № 25965/04, Решение (окончателно) 10 май 2010 г.

¹⁸ Експертната група съветва Комисията за политиката и законодателството и е създадена въз основа на решения на Комисията, най-актуалното от които е в ОВ L 207, 12.8.2011 г., стр.14.

партньори, учени, международни организации, националните органи за докладване или равностойни механизми и други заинтересовани страни. Гледните точки на жертвите на трафик на хора също са отразени в стратегията.

Настоящата стратегия определя **пет приоритета**, върху които ЕС трябва да се съсредоточи, за да се справи с проблема с трафика на хора. Тя също така описва редица действия, които Европейската комисия предлага да осъществи през следващите пет години в координация с други заинтересовани страни, включително държавите членки, Европейската служба за външна дейност, институциите и агенциите на ЕС, международни организации, трети страни, гражданското общество и частния сектор. Приоритетите са следните:

- А. Идентифициране, защита и оказване на помощ на жертвите на трафик**
- Б. Засилване на превенцията срещу трафика на хора**
- В. По-активно наказателно преследване на трафикантите**
- Г. Подобряване на координацията и сътрудничеството между ключовите участници и съгласуваност на политиката**
- Д. По-добро познаване на зараждащите се опасения, свързани с всички форми на трафик на хора, и по-ефективна реакция**

Изготвянето на мултидисциплинарна и съгласувана политика за борба с трафика на хора изисква участието на по-широк кръг заинтересовани страни отпреди. Те би трябвало да включват полицаи, гранични служители, служители, отговарящи за имиграцията и убежището, прокурори, адвокати, представители на съдебната власт и съдебни служители, инспектори по настаняването, труда, здравеопазването, социалните въпроси и безопасността, организации на гражданското общество, социални работници и служители, работещи с младежи, потребителски организации, синдикати, организации на работодатели, агенции за временна заетост, агенции за подбор на персонал, консулски и дипломатически персонал, както и тези, до които е най-трудно да се достигне, като настойници и представители на непълнолетни и малолетни, служби за подпомагане на децата и жертвите. Доброволците и хората, които работят в конфликтни ситуации, също могат да участват.

2.1. ПРИОРИТЕТ А: Идентифициране, защита и оказване на помощ на жертвите на трафик

Идентифицирането на жертвите е трудно. Въпреки това представители на много сектори на обществото биха могли да имат контакт с жертва. От съществено значение е да се идентифицират потенциалните жертви, така че всеки, който има контакт с жертва на трафик на хора, да може да се погрижи по най-добрия начин за „петте нужди на жертвите“: зачитане и признание, помощ, защита, достъп до правосъдие и обезщетение. Това позволява също така на полицията и следствените органи да извършват по-ефикасно разследване и да наказват трафикантите. Същевременно трябва да бъдат създадени механизми за защита, помощ и социално включване на жертвите на трафик. В съответствие с директивата от 2011 г. жертвите трябва да могат да се възползват от мерки за помощ и подкрепа въз основа на индивидуалните си нужди, като тези мерки трябва да включват поне подходящо и безопасно място за живеене, материална помощ,

медицинско обслужване, психологическа подкрепа, консултации и предоставяне на информация, писмени и устни преводачески услуги.

(1) Действие 1: Създаване на национални и транснационални механизми за насочване

Държавите членки трябва да **гарантират, че ще бъдат създадени официални, функционални, национални механизми за насочване**. Тези механизми следва да опишат процедурите за по-добра идентификация, насочване, защита и помощ на жертвите и да включват всички отговорни държавни органи и гражданското общество. Трябва да бъде включено изработването на критерии за идентифициране на жертвите, които да бъдат използвани от всички участници. Държавите членки вече се ангажираха да създадат такива механизми до **края на 2012 г.** в рамките на цикъла на политиката на ЕС за борба с тежката и организираната престъпност¹⁹.

Съгласно Директивата относно трафика на хора жертвите трябва да получат съответната защита и помощ въз основа на индивидуална оценка на риска и нуждите. Извършването на оценки трябва да бъде сред правомощията на националните механизми за насочване. Въз основа на първото прилагане на националните механизми за насочване от страна на държавите членки Комисията **ще разработи насоки** за тяхното по-нататъшно развитие до 2015 г. Трябва да се вземат под внимание също така въпроси като обезщетението и безопасното връщане на жертвите. Ролята и отговорностите на всички участници трябва да бъдат ясно определени.

Понастоящем, когато жертвите пресичат граници, проблемите като цяло се решават *ad hoc* и двустранно. Това често отнема време и не е ефективно. Следвайки подхода, ориентиран към жертвите, Комисията **ще разработи до 2015 г. модел за европейски транснационален механизъм за насочване**, който свързва националните механизми за насочване, за да се постигне по-добра идентификация, насочване, защита и помощ на жертвите.

(2) Действие 2: Идентификация на жертвите

Комисията в момента финансира проект, по който ще бъдат **разработени насоки за по-добрата идентификация на жертвите на трафика на хора през 2014 г.**, като се вземат предвид списъците с показатели ЕС/ILO 2009 в областта на трафика на хора. Тези насоки ще улеснят установяването на по-хармонизиран подход и ще подобрят идентификацията. Те също така трябва да помогнат на специалистите да идентифицират жертвите, особено жертвите на трафик на хора с цел сексуална експлоатация и принудителен труд, отстраняване на органи, както и децата — жертви на трафик.

Нещо повече, както се посочва в съобщението на Комисията относно плана за действие за прилагане на Стокхолмската програма, през 2012 г. Комисията **ще разработи конкретни насоки за консулските служби и граничната охрана** относно идентификацията на жертвите на трафика на хора.

(3) Действие 3: Защита на децата — жертви на трафик

¹⁹ Документ на Съвета 15358/10 COSI 69.

Децата са особено уязвими от виктимизация и повторен трафик. Според изследване на Международната организация по миграция (ИОМ), направено през 2010 г., в извадка от 79 случая на повторен трафик 84% от жертвите са деца или младежи под 25 години. Нещо повече, при 18 % от тези случаи става въпрос за непълнолетни, които отново са станали жертва на трафик, след като са навършили пълнолетие. Това показва, че непълнолетните, които са жертва на трафик, са застрашени от повторен трафик, когато станат пълнолетни²⁰.

Законодателството на ЕС предвижда защита на децата жертви и помощ и подкрепа за тези жертви²¹. За да се отговори на различните нужди на различните категории деца, включително жертвите на трафик, трябва да са налице всеобхватни системи, ориентирани към защитата на децата, които да гарантират междуведомствена и мултидисциплинарна координация. За да се защитят по-добре децата, **през 2014 г. Комисията ще финансира разработването на насоки за системи за защита на децата.**

Държавите членки трябва да **укрепят системите за защита на децата** при ситуации на трафик. Когато в интерес на детето се налага то да бъде върнато в държавата на произход, било то в ЕС или извън него, държавите членки трябва да направят така, че завръщането да бъде безопасно и устойчиво и да се предотврати детето отново да стане жертва на трафик.

Освен това по отношение на трафика на деца понастоящем няма единно определение за настойник и/или представител на непълнолетно/малолетно лице в държавите членки²², а техните роли, квалификации и разбирането за компетенциите им се различават в различните държави членки²³. През 2014 г. Европейската комисия, съвместно с Агенцията на Европейския съюз за основните права, възнамерява да **разработи модел за добри практики относно ролята на настойниците и/или представителите на деца — жертви на трафик.**

(4) Действие 4: Предоставяне на информация относно правата на жертвите

Кореспонденцията до Комисията през годините показва проблемите, пред които са изправени лицата при контакт със съответните органи или организации, когато искат да получат ясна информация относно своите права за достъп до помощ и медицински грижи, правото на разрешение за пребиваване и трудовите права, правата им относно достъпа до правосъдие и адвокат и за възможностите за искане на обезщетение.

За да информира жертвите относно техните права и да им помогне да ги упражняват ефективно, Комисията **ще предостави през 2013 г. ясна, удобна за ползване от**

²⁰ ИОМ, 'The Causes and Consequences of Re-trafficking: Evidence from the IOM Human Trafficking Database' (Международна организация по миграция, „Причините и последиците от повторния трафик: доказателства от базата с данни за трафика на хора на организацията“), 2010 г.

²¹ Директива 2011/36/ЕС относно трафика на хора и Директива 2011/93/ЕС относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография и за замяна на Рамково решение 2004/68/ПВР на Съвета.

²² Експертна група на ЕС за непридружените непълнолетни лица, заседание за настойничеството на непридружените деца, 21 юни 2011 г.

²³ Вж. също Агенция на Европейския съюз за основните права, 'Child Trafficking in the EU — Challenges, perspectives and good practices' („Трафикът на деца в ЕС — предизвикателства, перспективи и добри практики“), юли 2009 г.

потребителите информация за трудовите и социалните права, както и правата на жертвите и мигрантските права, с които жертвите на трафик на хора се ползват съгласно законодателството на ЕС²⁴. След това Комисията ще помогне на държавите членки да предоставят и разпространят сходна информация на национално ниво през 2014 г.

2.2. ПРИОРИТЕТ Б: Засилване на превенцията срещу трафика на хора

Един съгласуван подход за превенция трябва да включва наказателно преследване и защита на жертвите и да обръща внимание на всички аспекти на трафика на хора. Превенцията трябва да се засили, като се отчетат първопричините, които правят хората уязвими на трафик, а преодоляването на тези причини трябва да бъде ключов аспект от превенцията в ЕС и в третите страни.

(1) Действие 1: Разбиране и намаляване на търсенето

Обменът на най-добри практики може да помогне за намаляване на търсенето при всички форми на трафик, включително сексуалната експлоатация. Той трябва да се основава на извършената работа в областта на кампаниите за повишаване на осведомеността, които са насочени към потребителите и ползвателите на услуги, корпоративната социална отговорност, кодексите за поведение²⁵, бизнеса и правата на човека и инициативите, целящи изкореняване на трафика на хора от веригите за доставка на предприятията.

За да се засили разбирането за намаляването на търсенето, през 2013 г. чрез Седмата рамкова програма Комисията ще финансира **изследване за намаляването на търсенето и предоставянето на услуги и стоки от жертви на трафик на хора**, включително жертви на сексуална експлоатация и специфични категории жертви като деца. Изследването ще предостави данни за доклада на Комисията през 2016 г. относно законовите мерки, които някои държави членки са предприели, за да криминализират използването на услуги, предоставени от жертви на трафик на хора²⁶.

(2) Действие 2: Насърчаване на създаването на платформа за частния сектор

Сътрудничеството с частния сектор също има съществена роля за намаляване на търсенето на трафика на хора и разгръщането на вериги за доставка, които не включват трафик на хора.

²⁴ Тази информация включва правата, основаващи се на Директива 2004/81/ЕО за издаване на разрешение за пребиваване на граждани на трети страни, които са жертви на трафик на хора. Потенциалът на Директивата не се използва напълно, а липсата на информация при жертвите относно техните права се посочва като една от ключовите проблемни области. Комисията постави началото на изследване, за да анализира мерките, които са в сила в момента, и механизмите за защита на жертвите на трафик, които се предоставят от всяка държава членка съгласно Директивата, за да разбере дали настоящите, различаващи се до известна степен мерки в държавите членки възпрепятстват прилагането на последователен и ефективен подход за справяне с трафика на хора. <http://ec.europa.eu/anti-trafficking/index>, <http://ec.europa.eu/immigration> и <http://e-justice.europa.eu>.

²⁵ Подобно на кампанията на Международната организация по миграция „Купувай отговорно“ <http://www.buyresponsibly.org>.

²⁶ Член 23 от Директива 2011/36/ЕС относно трафика на хора.

През 2014 г. ще бъде създадена **Европейска бизнес коалиция срещу трафика на хора**. Коалицията следва да подобри сътрудничеството с бизнеса и други заинтересовани страни, да отговори на появяващите се предизвикателства и да обсъди мерки за предотвратяването на трафика на хора, по-специално в области с висок риск. През 2016 г. Комисията възнамерява да работи заедно с Коалицията за **разработването на модели и насоки за намаляване на търсенето на услуги**, предоставени от жертви на трафик на хора, по-специално в области с висок риск, включително секс индустрията, селското стопанство, строителството и туризма.

(3) Действие 3: Дейности за повишаване на осведомеността на обществеността и програми за превенция на равнище ЕС

Многобройни програми за превенция на трафика, по-специално кампании за повишаване на осведомеността, се прилагат на местно, национално и международно равнище, както и в трети страни. Въпреки това не е направено достатъчно за систематичната оценка на въздействието на тези програми за превенция по отношение на постигането на техните цели, като например постигане на промени в нагласите и поведението, водещи до понижен риск от трафик на хора. Малко се знае за добавената стойност, съгласуваността и последователността (когато е уместно) на подобни инициативи и връзките между тях.

През 2013 г. в рамките на програмата за финансиране в областта на вътрешните работи Комисията **ще анализира обстойно инициативите за превенция, които вече се прилагат от различните участници в борбата с трафика на хора**. След това Комисията ще разработи заедно с държавите членки насоки за целия ЕС относно бъдещите мерки за превенция и информационни кампании, различаващи се за половете. Въз основа на анализа на дейностите за превенция, които вече са налице, **през 2015 г. ще бъдат установени връзки със съществуващите кампании за повишаване на осведомеността**²⁷.

През 2014 г. Комисията ще постави началото на **дейности за повишаване на осведомеността на равнище ЕС**, насочени към конкретни уязвими групи като жени и деца в риск, домашни помощници, представители на ромската общност, работници без документи, както и към ситуации като големи спортни събития, като използва програмата за финансиране в областта на вътрешните работи. Интернет и социалните мрежи ще бъдат използвани като ефективно средство за повишаване на осведомеността по целенасочен начин.

2.3. ПРИОРИТЕТ В: По-активно наказателно преследване на трафикантите

Трафикът на хора се простира отвъд границите на отделните държави членки. Повечето трафиканти работят в добре изградени мрежи, които им позволяват да прехвърлят жертвите през граница или от едно място на друго в рамките на една държава. Всъщност вътрешният трафик, чиито жертви в голяма част от случаите са граждани на ЕС, които са прехвърляни в рамките на своята или в друга държава членка, бележи ръст. Въпреки че напоследък се обръща по-голямо внимание на разследването и наказателното преследване на случаи на трафик на хора, общият брой на случаите в ЕС, които влизат в съда, остава малък. И действително, сравнителните данни показват

²⁷ Като Кампанията Синьо сърце на Службата на ООН по наркотиците и престъпността или кампанията „Blue Blindfold“ в Обединеното кралство.

намаляване на броя на осъдителните присъди за трафик на хора от 1534 през 2008 г. до 1445 през 2009 г. до 1144 през 2010 г.

(1) Действие 1: Създаване на национални мултидисциплинарни правоприлагащи звена

В цикъла на политиката на ЕС за борба с тежката и организираната престъпност държавите членки признаха в стратегическите цели и оперативните действия важността от възприемането на иновационен, мултидисциплинарен и проактивен подход за подобро разследване и наказателно преследване на случаите на трафик на хора.

С цел по-ефективно разследване и наказателно преследване на трафикантите, засилване на трансграничното сътрудничество и централизиране на данните за трафика на хора, държавите членки трябва да **създадат национални мултидисциплинарни правоприлагащи звена за борба с трафика на хора**. Тези звена следва да функционират като звена за контакт с агенциите на ЕС, по-специално Европол²⁸, и да препращат събраната информация на националните звена на Европол, които да я предават от своя страна на Европол. Звената трябва да се съсредоточат върху всички форми на трафик на хора и да подобрят разкриването на трафика на хора, събирането на информация по темата и нейния анализ. Необходимо е да се установят процедури, за да се организира обменът на информация между местните и регионалните правоприлагащи звена и националните звена. Тези звена следва също така да обръщат внимание на появата на нови тенденции като използването на интернет за набиране на жертви на трафик на хора и рекламиране на техните услуги.

(2) Действие 2: Осигуряване на проактивно финансово разследване

В съответствие с препоръките на Специалната група за финансови действия на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие²⁹ **държавите членки следва да извършват през 2013 г. проактивни финансови разследвания относно случаи на трафик**, да предоставят информация за аналитичните работни досиета на Европол и да засилят сътрудничеството с агенции на ЕС като Евроюст и Европейския полицейски колеж (CEPOL).

До 2015 г. **Европол ще извърши анализ въз основа на информацията, предоставена от държавите членки, относно финансовите разследвания на случаи на трафик на хора**. Този анализ следва да доведе до определянето на най-добри практики и модели за финансови разследвания от полицията. Финансовото разследване е признато като инструмент за събиране на доказателства. При събирането на доказателства с цел изправянето пред съд на трафиканти на хора много разследвания все още се основават до голяма степен на показанията на жертвите. Доказателствата, събрани при проследяване на „пътя на парите“, биха могли да предоставят необходимите

²⁸ Звената следва да функционират като звена за контакт с правоприлагащите органи в други държави във и извън ЕС, а експерти от тези звена следва да участват в заседания като заседанията на групата за аналитичните работни досиета за трафик на хора, заседания, свързани с цикъла на политиката на ЕС, и заседания на звената за контакт, посочени в наръчника с контакти на Европол за трафика на хора.

²⁹ Международни стандарти за борба с изпирането на пари и финансирането на терористични дейности и разпространение, препоръки на FATF (Специална група за финансови действия на ОИСР), февруари 2012 г.

допълнителни доказателства, особено в областите с висок риск³⁰, като по този начин ще спестят на жертвите даването на показания в съда. Финансовите разследвания могат също така да бъдат полезни при изготвянето на оценка на риска, за повишаване на познанията за начина на действие на извършителите на престъпления, свързани с трафика на хора, и за усъвършенстване на средствата за разкриване.

(3) **Действие 3: Засилване на трансграничното полицейско и съдебно сътрудничество**

Комисията признава значението на засилването на равнището на съдебно сътрудничество в областта на трафика на хора. Ето защо тя насърчава националните органи и агенциите на ЕС да **създават, когато е уместно, съвместни екипи за разследване и да включват Европол и Евроюст във всички случаи на трансграничен трафик. Държавите членки следва да използват пълноценно агенциите на ЕС** и да обменят информация с оглед увеличаване на броя и на качеството на трансграничните разследвания на ниво правоприлагане и на съдебно ниво. Агенциите на ЕС, съгласно мандата си, следва да споделят активно информация помежду си и с държавите членки. **Държавите членки следва също така да си сътрудничат с Евроюст при изпълнението на бъдещия план за действие на Евроюст за борба с трафика на хора.**

(4) **Действие 4: Засилване на сътрудничеството отвъд границите**

Чрез Инструмента за стабилност през 2012 г. ЕС ще финансира пилотен проект за **засилване на регионалното сътрудничество в областта на трафика на хора по пътищата на трафика от Изтока към ЕС.**

Други инициативи срещу организираната престъпност и трафика на хора също ще допринесат за съгласуваността между вътрешните и външните аспекти на политиките за сигурност на ЕС. Те ще помогнат за по-доброто опознаване на връзките между престъпните мрежи, замесени в трафик на хора и други сфери на престъпността. Целта на инициативите следва да бъде подобряване на системите за събиране, анализ и обмен на данни на национално и транснационално ниво, насърчаване и подпомагане на обмена на информация и на регионалната координация в областта на трафика на хора и засилване на националното и транснационалното сътрудничество в областта на правоприлагането и повишаване на капацитета на прокурорите и служителите на консулствата и неправителствените организации.

2.4. ПРИОРИТЕТ Г: Подобряване на координацията и сътрудничеството между ключовите участници и съгласуваност на политиката

Нужни са по-добра координация и сътрудничество между ключовите участници, работещи в областта на трафика на хора, като се възприеме многосекторен и мултидисциплинарен подход. Съгласуваността също е от съществено значение, за да се гарантира, че свързаните политики включват политика за борба с трафика на хора.

³⁰ Европол, 'EU Organised Crime Threat Assessment 2011' („Оценка на заплахата от организираната престъпност в ЕС за 2011 г.“). Тези области са селското стопанство, строителството, текстилната промишленост, здравеопазването, обслужващият персонал по домовете и секс индустрията, стр. 19.

Сътрудничеството между различните участници може да се организира най-добре чрез създаването на официални механизми и процедури, които да предложат ясен ангажимент и да изяснят ролите и задачите на участниците. Агенциите на ЕС в областта на правосъдието и вътрешните работи подписаха съвместна декларация по повод петия ден на ЕС за борба с трафика на хора на 18 октомври 2011 г. Това споразумение предвижда по-добра превенция на трафика, по-ефикасно разследване и наказателно преследване на извършителите и по-ефективна защита на жертвите, като се зачитат техните основни права и се взема предвид полът на жертвите³¹. Комисията ще **координира и ще наблюдава прилагането на споразумението.**

- (1) Дейност 1: Укрепване на мрежата на ЕС от национални органи за докладване или равностойни механизми

Неофициалната мрежа от национални органи за докладване или равностойни механизми в рамките на ЕС беше създадена през 2009 г. и заседава на всеки шест месеца. Съгласно член 19 от Директивата относно предотвратяването и борбата с трафика на хора всички държави членки трябва да създадат национални органи за докладване или равностойни механизми, чиито задачи включват извършване на оценка на тенденциите, измерване на резултатите от действията за борба с трафика на хора и събиране на данни. През 2013 г. Комисията ще **засили координационния механизъм в рамките на ЕС в подкрепа на работата на националните органи за докладване** за наблюдение на изпълнението от страна на държавите членки на техните международни и европейски задължения; за събиране на данни, анализиране и изследване на тенденциите при трафика на хора на национално ниво и за оценка на напредъка в превенцията и борбата с трафика на хора, както и в защитата на жертвите, като в същото време се осигури участието на гражданското общество.

- (2) Действие 2: Координиране на дейностите в рамките на външната политика на ЕС

Документът за **действие за укрепване на външното измерение на ЕС за борба с трафика на хора**, както и глобалният подход към миграцията и мобилността предвиждат по-добра координация на дейностите по външната политика на ЕС и предоставят съгласуван подход, който се основава на споразуменията, стратегическите партньорства и политическите диалози на ЕС. Следва да се изготви списък с приоритетни трети страни и региони с оглед бъдещи партньорства. **Механизми за сътрудничество в областта на трафика на хора биха могли да бъдат разгледани през 2013 г. в рамките на делегациите на ЕС в приоритетни трети страни и региони**, за да се засили сътрудничеството, да се установят партньорства и да се подобри координацията и съгласуваността.

Комисията ще работи също така за **засилване и формализиране на партньорствата с международни организации**³², които са активни в областта на трафика на хора, за да

³¹ Въпросните агенции са CEPOL, EASO, EIGE, Европол, Евроюст, FRA и Frontex, <http://ec.europa.eu/anti-trafficking/entity.action?id=55a48066-def5-4e71-b191-cedcf0caa97a>.

³² Комисията формализира партньорства под различни форми и си сътрудничи с ООН, Съвета на Европа, Международната организация по миграция, Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, Световната здравна организация и Международната организация на труда. Продължаването на сътрудничеството с тези организации ще бъде изключително важно в борбата с трафика на хора с цел отстраняване на органи.

се подобри обменът на информация и да се гарантира сътрудничество, особено в планирането на политиките, приоритизирането, събирането на данни, изследванията и наблюдението и оценката.

Трафикът на хора, който е сериозно нарушение на правата на човека според Хартата на основните права, ще продължи да бъде засяган в **клаузите за правата на човека в споразуменията на ЕС с трети страни, включително в споразуменията за свободна търговия**, като тези клаузи служат за основа за сътрудничеството в областта на правата на човека и за насърчаване на тяхното зачитане.³³

Комисията **ще продължи да финансира проекти** чрез сътрудничеството за развитие и други програми за финансиране по линия на външните отношения, отнасящи се до всички важни аспекти на трафика на хора в **трети страни и региони**, включително трафика „юг—юг“, и обхващащи превенцията, защитата и наказателното преследване.

(3) Действие 3: Насърчаване на създаването на платформа за гражданското общество

През 2013 г. **ще бъде създадена платформа на ЕС за организациите на гражданското общество и доставчиците на услуги**, работещи за защита на жертвите и оказване на помощ в държавите членки и определени трети страни. Комисията ще направи така, че необходимите за това средства да бъдат предвидени в рамките на програмите за финансиране в областта на вътрешните работи.

(4) Действие 4: Преглед на проектите, финансирани от ЕС

През годините Европейската комисия финансира многобройни проекти за борба с трафика на хора³⁴. Тези проекти са насочени към различни заинтересовани страни и подхождат към проблема от различни гледни точки. Комисията ще направи така, че информацията относно всички проекти, финансирани от ЕС, които се отнасят до вътрешните и външните аспекти на трафика на хора, да бъде достъпна на нейния сайт за борба с трафика. Следващият етап за Комисията ще бъде **да извърши обстоен преглед** на тези проекти през 2014 г., за да определи географските райони, областите, различните участници и видовете проекти, както и техните резултати и препоръки, като по този начин отчете необходимостта от по-голяма съгласуваност на политиките в секторите, които се отнасят до борбата с трафика на хора и свързаните с нея инициативи. **Този преглед ще подсили бъдещите проекти и ще предостави солидна основа за изготвянето на съгласувана, ефикасна от гледна точка на разходите и стратегическа политика на ЕС и инициативи за финансиране.**

(5) Действие 5: Укрепване на основните права в политиката за борба с трафика на хора и свързаните с нея действия

Системното взимане предвид на основните права в политиката и законодателството за борба с трафика е необходимо, за да се осигури съгласуваност в работата за борба с трафика. Стратегията на Комисията за ефективно прилагане на Хартата на основните

³³ Съвместно съобщение: Правата на човека и демокрацията в основата на външните действия на ЕС — към по-ефективен подход, COM (2011) 886 окончателен.

³⁴ Информация за повечето проекти може да бъде намерена на уебсайта на Комисията за борба с трафика на хора.

права³⁵ изисква от Комисията да гарантира на ранен етап посредством „проверка на основните права“, че законодателните ѝ и други актове винаги са съобразени изцяло с основните права, заложи в Хартата³⁶.

Различни организации и органи като Агенцията на Европейския съюз за основните права, Върховният комисариат на ООН за правата на човека и Съветът на Европа също свършиха добра работа. Освен това беше разработен инструмент, позволяващ на организациите на гражданското общество да правят оценка на политиката и законодателството в областта на трафика на хора³⁷, и инструмент за предоставяне на насоки относно основните права в рамките на оценките на Комисията относно въздействието.

За да подсили съществуващите инструменти и да доразвие досега свършената и протичащата работа по отношение на трафика, Агенцията на Европейския съюз за основните права ще започне през 2014 г. да разработва **инструмент като ръководство или наръчник, за да помогне на държавите членки да се справят с въпросите, свързани с основните права**, по-специално отнасящи се до политиката за борба с трафика и свързаните действия, който ще вземе предвид съответните структури, процеси и резултати и ще се съсредоточи върху правата на жертвите, като включи различни за двата пола аспекти и интересите на децата. Като следваща стъпка Комисията **ще помогне на държавите членки при прилагането на този инструмент** чрез бъдещите програми за финансиране в областта на правосъдието.

(6) Действие 6: Координиране на нуждите от обучение в мултидисциплинарен контекст

Един от ключовите моменти в Директивата относно трафика на хора е необходимостта от **предоставяне на обучение за тези, които работят в тази област**. Това става ясно и от повечето отговори, получени в рамките на консултациите по настоящата стратегия. Механизмите за обучение и целенасочените, специализирани програми за трафика на хора трябва да станат по-унифицирани и последователни³⁸. Лицата, които редовно се сблъскват с проблеми, свързани с трафика на хора, трябва да бъдат обучавани. **Комисията ще засили обучението, като се съсредоточи върху съдебната власт и трансграничното правоприлагане** чрез съобщението относно изграждане на доверие в правосъдието в целия ЕС и съобщението относно европейската програма за обучение, планирано за края на 2012 г. **Основната цел** на Комисията ще бъде **да се обединят различните участници**, за да се засили съгласуваността на политиката и, където е целесъобразно, да се обърне внимание на конкретни области и участници.

Ще бъдат проучени възможностите за разработване на програми за обучение за развиващите се държави и държавите в преход, включително и по линия на

³⁵ Стратегия за ефективно прилагане на Хартата на основните права от Европейския съюз, COM (2010) 573 окончателен, 19 октомври 2010 г., достъпна на: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0573:FIN:BG:PDF>

³⁶ Работен документ на службите на Комисията — Оперативни насоки за вземане под внимание на основните права в изготвяните от Комисията оценки на въздействието, SEC (2011) 567 окончателен, 6.5.2011 г.

³⁷ The Right Guide, <http://ec.europa.eu/anti-trafficking/entity?id=7dbb0353-cb8a-4bcc-a3fa-34dfbe01bbca>.

³⁸ Съобщение относно изграждане на доверие в правосъдието в целия ЕС: ново измерение на европейското съдебно обучение, COM (2011) 551 окончателен.

Европейската фондация за обучение. Европейският полицейски колеж, Frontex и Европейската служба за подкрепа в областта на убежището ще работят още повече върху нуждите от обучение на съответните за тях заинтересовани лица³⁹. Комисията ще обмисли сътрудничество с делегациите на ЕС, за да им предостави обучение за борбата с трафика на хора, както и да предостави съответното обучение на трети страни чрез посредничеството на делегациите.

2.5. ПРИОРИТЕТ Е: По-добро познаване на зараждащите се опасения, свързани с всички форми на трафик на хора, и по-ефективна реакция

При всички форми на трафик на хора тенденциите, моделите и методите на работа на трафикантите се променят, като се адаптират към променящите се модели на търсене и предлагане. Формите на експлоатация често се сливат и преплитат, което прави трудно откриването на точната форма на експлоатация на жертвите. Това прави идентификацията на жертвите още по-трудна. Нужно е тези тенденции да бъдат разбрани бързо и да им се отговори ефективно.

(1) Действие 1: Разработване на система за събиране на данни за целия ЕС

Комисията съвместно с държавите членки **ще разработи система за целия ЕС за събиране и публикуване на данни, разпределени по възраст и пол.** Важна част от тази дейност ще бъде да се разберат потоците и тенденциите на вътрешния трафик. Въз основа на резултатите от анализа на първата инициатива за събиране на данни от 2012 г. Комисията ще работи съвместно с националните органи за докладване, за да се **осигури събирането на съпоставими, достоверни данни в следващата инициатива, обхващаща 2011 и 2012 г.** Резултатите се очакват през 2014 г.

В съобщението си относно измерването на нивото на престъпността в Европейския съюз Комисията подчертава необходимостта от събирането на достоверни, съпоставими данни за изготвянето на политика за трафика на хора, основаваща се на доказателства. Съобщението съдържа План за действие за периода 2011—2015 г.⁴⁰ за събиране на данни въз основа на малък брой показатели.

(2) Действие 2: Подобряване на познанията относно спецификите на пола при трафик и уязвимите групи

През 2013 г. Комисията ще **развие познанията, отнасящи се до спецификите на пола при трафика на хора,** включително свързаните с пола специфики на начините, по които мъжете и жените биват набирани и експлоатирани, обусловените от пола последици от различните форми на трафик и възможните различия в уязвимостта на мъжете и жените от виктимизация и съответното въздействие върху тях.

Уязвимостта от трафик и различни форми на експлоатация зависи от пола. Докато жените и момичетата са по-скоро жертва на трафик с цел експлоатация в секс

³⁹ СЕРОЛ предоставя обучение за трафика на хора, както и общ учебен план и модул за електронно обучение за полицаи. Frontex разработи специален наръчник за обучение за граничната охрана при случаи на трафик на хора. Инструменти и информация за откриване и насочване на жертви на трафика на хора ще бъдат част от набора с инструменти на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO), напр. при модули и наръчници за обучение.

⁴⁰ Съобщение относно измерване на нивото на престъпността в ЕС: план за действие за статистиката в периода 2011—2015 г., COM (2011) 713 окончателен.

индустрията, в работата по домовете или в сектора на обслужването, то мъжете и момчетата са жертва на принудителен труд, по-специално в селското стопанство, строителството, минното дело, горския сектор и риболова. Освен това краткосрочните и дългосрочните последици за жените и мъжете — жертви на трафик, могат да се различават в зависимост от формата на трафик и пола.

Уязвимите групи са изложени на по-голям риск да станат жертва на трафик на хора. Такива групи са децата, особено напускащите преждевременно училище, деца, оставени в държавите на произход⁴¹, деца без придружител и деца с увреждания, както и представители на ромската общност⁴². Взимайки предвид спецификите на пола, **през 2014 г. Комисията ще направи така, че да са на разположение средства по линия на програмата за финансиране на изследванията, за да се повиши познанието за тези групи с висок риск**, и в бъдеще Комисията ще се насочи към по-съгласувани действия и сътрудничество с държавите членки.

(3) Действие 3: Познания относно набирането на жертви онлайн

По линия на програмата за финансиране на по-безопасен интернет Комисията ще подкрепи през 2014 г. проекти, чиято цел е **да се повишат познанията за набирането на жертви чрез интернет и социалните мрежи, включително набирането с помощта на посредници**. Интернет достига до широка аудитория, предлагайки многобройни възможности за набиране на жертви⁴³. По интернет се предлагат възможности за работа (най-често чрез рекламирането на атрактивни работни позиции в чужбина, за модели, танцьори, кабаретни изпълнители и др.), които са достъпни чрез прости търсачки или изскачащи прозорци („pop-ups“), част стаи и нежелана електронна поща. Социалните мрежи все повече се използват като инструменти за набиране на жертви.

(4) Действие 4: Борба с трафика с цел трудова експлоатация

За да се увеличи броят на случаите на трафик с цел трудова експлоатация, които се разследват и влизат в съда, и за да се подобри качеството на разследването и наказателното преследване на такива случаи, през 2013 г. Комисията ще финансира по линия на програмата за финансиране в областта на вътрешните работи **проучване за съдебната практика във всички държави членки**. Много доклади сигнализират за различни подходи в държавите членки по отношение на проблема с трафика с цел трудова експлоатация. Наказателноправните разпоредби и тяхното прилагане явно се различават при различните държави членки. Това може да възпрепятства трансграничното сътрудничество. По-добрата представа за съдебните практики в държавите членки би могла да хвърли светлина върху различията в подхода.

Трудовото законодателство и законите, уреждащи работата на мигрантите в ЕС, когато се прилагат правилно, също ще помогнат за предотвратяване на различните форми на трафик на хора. Трябва да се постави по-голям акцент върху административните

⁴¹ Това се отнася до деца, чиито родители работят в други държави членки и оставят децата си в държавата на произход.

⁴² Взима се предвид изследване по въпроса като „Study on the Typology of and Policy Responses to Child Begging in the EU“, JLS/2009/ISEC/PR/008-F2.

⁴³ Вж. проучването на Съвета на Европа относно злоупотребата с интернет за набиране на жертви на трафик на хора, 2007 г.

аспекти на трафика на хора, като например върху изпълнителите и подизпълнителите и агенциите за подбор на персонал, по-специално в секторите с висок риск за трафик на хора. Програмата на ЕС за достоен труд⁴⁴ и по-добрата социална защита в държавите на произход също трябва да се насърчат.

През 2015 г. Комисията ще си сътрудничи с Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound) за разработването на **ръководство за най-добри практики, насочени към държавните органи**, с цел наблюдение и налагане на агенциите за временна трудова заетост и посредническите агенции, като агенциите за подбор на персонал, на задължението да предотвратяват трафика на хора. Ръководството следва да включва системи за лицензиране и дейности, свързани с отговорността на тези агенции.

Комисията ще засили също така сътрудничеството си с инспектори по труда, по социалните и здравните въпроси, по безопасността, както и с инспектори по **риболова**, по отношение на идентифицирането и насочването на жертвите на трафик на хора и в дейностите за повишаване на осведомеността и за обучение, като това сътрудничество ще бъде включено в програмата за мрежите на ЕС през 2013 г.

3. ОЦЕНКА И НАБЛЮДЕНИЕ

Като има предвид многобройните механизми за докладване в областта на трафика на хора в целия ЕС⁴⁵ и начина, по който настоящото съобщение е свързано с директивата относно трафика на хора, Комисията възнамерява да установи ефективни процедури за наблюдение и оценка, които не създават повтарящи се механизми за докладване. Държавите членки се приканват да направят собствени оценки и наблюдение на националните си стратегии и дейности, насочени към борбата с трафика на хора.

В съответствие с директивата относно трафика на хора Комисията ще изготви до април 2015 г. доклад, който ще бъде представен на Европейския парламент и Съвета, в който ще представи оценка за това до каква степен държавите членки са предприели необходимите мерки, за да се съобразят с директивата.

След това в съответствие с директивата Комисията **ще докладва на всеки две години** на Съвета и на Европейския парламент **за напредъка**, който е постигнат в борбата с трафика на хора, с помощта на държавите членки. Първият доклад, който ще бъде представен през **2014 г.**, **ще съдържа първа оценка на настоящото съобщение.**

Накрая през 2016 г. в доклад **ще бъде направена оценка на въздействието на националното законодателство, което криминализира използването на услуги, предоставени от жертви на експлоатация при трафик на хора.** Ако е необходимо, докладът ще съдържа съответните предложения.

⁴⁴ Съобщение относно осигуряване на достоен труд за всички: приносът на ЕС за прилагане на програмата за достоен труд в света, COM (2006) 249 окончателен.

⁴⁵ Намерението е да се използват максимално съществуващите механизми за докладване в областта на трафика на хора, като докладването по линия на цикъла на политиката на ЕС за борба с тежката и организираната престъпност и докладите на експертната група на Съвета на Европа за действия срещу трафика на хора (GRETA).

С оглед на мерките, описани в настоящото съобщение, неофициалната мрежа от национални органи за докладване или равностойни механизми ще играе съществена роля както за наблюдението, така и за оценката на тези мерки. Докладите, които те ще представят на равнище държави членки, ще бъдат взети предвид. **Комисията приканва настойчиво националните органи за докладване или равностойните механизми да се консултират с гражданското общество при изготвянето на докладите.**

Постигането на желаня ефект от настоящата стратегия за премахване на трафика на хора през 2012—2016 г. ще зависи до голяма степен от финансирането и от участието на всички заинтересовани страни, посочени в настоящото съобщение.

Резюме на действията по Стратегията на ЕС за премахване на трафика на хора за периода 2012—2016 г.

ПРИОРИТЕТИ И ДЕЙСТВИЯ	ОТГОВОРНИ ЛИЦА	СРОК
ПРИОРИТЕТ А: Идентифициране, защита и оказване на помощ на жертвите на трафик		
Създаване на национални механизми за насочване	държавите членки/Комисията	2012
Насоки за защита на жертвите	Комисията	2015
Модел за транснационален механизъм на ЕС за насочване	Комисията	2015
Насоки за по-добра идентификация на жертвите на трафик на хора	Комисията	2014
Насоки за идентификация на жертвите на трафик, предназначени за консулските служби и граничната охрана	Комисията	2012
Насоки за системите за защита на децата	Комисията	2014
Засилване на системите за защита на децата с цел гарантиране на безопасно връщане и предотвратяване на повторен трафик	държавите членки	2015
Модел за най-добри практики относно ролята на настойниците и/или представителите на деца жертви	Комисията/FRA	2014
Информация за трудовите, социалните права и правата на жертвите и на мигрантите съгласно законодателството на ЕС	Комисията	2013

Разпространяване на информация относно трудовите и социалните права, както и правата на жертвите и на мигрантите на национално равнище	държавите членки/Комисията	2014
--	----------------------------	------

ПРИОРИТЕТИ И ДЕЙСТВИЯ	ОТГОВОРНИ ЛИЦА	СРОК
ПРИОРИТЕТ Б: Засилване на превенцията срещу трафика на хора		
Изследване за намаляване на търсенето на услуги, предоставени от жертви на трафик	Комисията	2013
Създаване на Европейска бизнес коалиция срещу трафика на хора	Комисията	2014
Модели и насоки за намаляване на търсенето	Комисията/Европейската бизнес коалиция	2016
Анализ на съществуващите инициативи за превенция, извършвани от заинтересованите страни	Комисията	2013
Дейности за повишаване на осведомеността в целия ЕС, насочени към конкретни уязвими групи	Комисията	2014

ПРИОРИТЕТИ И ДЕЙСТВИЯ	ОТГОВОРНИ ЛИЦА	СРОК
ПРИОРИТЕТ В: По-активно наказателно преследване на трафикантите		
Създаване на национални, мултидисциплинарни правоприлагащи звена в областта на трафика на хора	държавите членки	изпълнява се
Проактивни финансови разследвания на случаи на трафик и сътрудничество с агенции на ЕС	държавите членки	2013
Анализ на информацията, получена от държавите членки относно финансовото разследване на случаи на трафик на хора	Европол/държавите членки	2015

Съвместни екипи за разследване	държавите членки/агенциите на ЕС	изпълнява се
Пълноценно използване на агенциите на ЕС	държавите членки/агенциите на ЕС	изпълнява се
Изпълнение на плана за действие на Евроюст за борба с трафика на хора	Евроюст/държавите членки	2013
Регионално сътрудничество в областта на трафика на хора по пътищата от Изтока към ЕС	Комисията	2012

ПРИОРИТЕТИ И ДЕЙСТВИЯ	ОТГОВОРНИ ЛИЦА	СРОК
ПРИОРИТЕТ Г: Подобряване на координацията и сътрудничеството между ключовите участници и съгласуваност на политиката		
Координация и наблюдение на прилагането на съвместната декларация, подписана от агенциите на ЕС в областта на правосъдието и вътрешните работи	Комисията	изпълнява се
Засилване на координационния механизъм в рамките на ЕС в подкрепа на неофициалната мрежа от националните органи за докладване или равностойни механизми	Комисията/държавите членки	2013
Възможно установяване на механизми за сътрудничество в рамките на делегациите на ЕС в приоритетни трети страни и региони	Комисията/ЕСВД/държавите членки	2013
Засилване и формализиране на партньорствата с международните организации	Комисията/международни	изпълнява се

	организации/ЕСВД	се
Включване на трафика на хора в клаузите за правата на човека	Комисията/ЕСВД	изпълнява се
Финансиране на проекти в областта на трафика на хора в трети страни и региони	Комисията/ЕСВД	изпълнява се
Платформа на ЕС за организациите на гражданското общество и доставчиците на услуги	Комисията	2013
Преглед на проектите, финансирани от ЕС, свързани с трафика на хора	Комисията	2014
Инструмент за оценяване на основните права в политиката за борба с трафика и свързаните с нея дейности	Комисията/FRA	2014
Помощ за държавите членки при прилагането на инструмента за оценка	Комисията/държавите членки	изпълнява се
Засилване на обучението на представители на съдебната власт и на трансгранични правоприлагащи органи	Комисията/агенции на ЕС/държавите членки	2012
По-голяма съгласуваност на политиката чрез програми за обучение	Комисията/държавите членки	изпълнява се

ПРИОРИТЕТИ И ДЕЙСТВИЯ	ОТГОВОРНИ ЛИЦА	СРОК
ПРИОРИТЕТ Е: По-добро познаване на променящите се тенденции в трафика на хора и по-ефективна реакция		
Система за целия ЕС за събиране и публикуване на данни, разпределени по пол и възраст	Комисията/държавите	2012

	членки	
Съпоставими и достоверни данни за следващата инициатива за 2011 и 2012 г.	Комисията/държавите членки/националните органи за докладване	2014
Изследване на спецификите на пола при трафика на хора	Комисията	2013
Изследване на групите, изложени на висок риск от трафик на хора	Комисията	2014
Изследване на набирането на жертви чрез интернет и социалните мрежи	Комисията/държавите членки	2014
Проучване на съдебните практики, свързани с трафика или трудовата експлоатация	Комисията/държавите членки	2013
Ръководство за най-добри практики, насочени към държавните органи с цел наблюдение на агенциите за временна заетост и посредническите агенции	Eurofound/Комисията	2015
Сътрудничество с инспектори по труда, по социалните и здравните въпроси, по безопасността и по риболова	Комисията	2013